

tien tene aen dīne vuer
ten . en vijff inwend
ge syne . en vijff wt
wendige syne gegre
ue heft . **D**an allene
daer om datse dy tot
ten tien gebede ver
manne seldē . **N**amē du
salt wete dat se dy oec
vmanne dat al wtloen
dicheit en al inuen
dicheit . en al omgen
gemaket sijn ons tot
enē vmanne en tot enē
wege die ons leydt tot
gade . **E**n daer omē
seldē **S**ūte Augustijn
Du alre suetste luyt
en wijsheit des zynē
herte . Du en holdes n
op te vmanne en te be
wijsē . waer haech en wa
graet du bist . **E**nde
dijn wyndke dat sij
alle creaturē en al aer
tjerheit . **N**oe den die
dy late die se sere
dwale dat sijn dijn
wenke dat sijn dijn
creaturē meer minne

dan dy . **E**n want wij
der creaturē se dūck
onredelick aen sien en
geblindē . daer omē
woldē got monsee die
tien gebede gēne . op
dat alle mēsche aer le
ue daer nae mochte
richē tot gade en tot
allen creaturē . **A**lse
als ic van studie tot
studie nae mijne cenbol
dicheit sette wil . Du
salt wete dat got te
ierste dat gebot vande
gebede gaff en sprack

Dat ierste
en salt gebot
niet vremde
gode aenbedē . **D** lieue
winger wat sijn der
vremder gode al in mē
niger mēsche herten .
Du salt wete wat die
mēsche bouē got mēt
dat is sijn afgot . **E**n
wat verbildinge mē
mēsche ommit sinen
wille die hem te gade
niet en diene dat sij
al afgade . **S**ūte augus

Min sedyt. **E**n sal ene
god aenbede in drierley
wyse. Ten eerste myt ga
sen geloue. alsoe dat hi
den die heilige kerke
geloue. en oec gebade
gehorsam sy. Ende
geens dingens en gelo
ue dat die heilighe
kerke verbiedt. Ende
oec die artikelen des ge
loue in sine herte drage
sonder al twyfel. Ten
andere male salme oec
god aenbede mit gan
sen betrouwe alsoe dat
me den synre barmher
ticheit niet en twyfel
om eniger sinned wille.
En mit gansen betrouwe
ewiges leuens den aenke
de en allene verseyte
als een ryken alre gene
chte. Ten derden male
salme ene god aenbede
myt rechte myne. Also
datme geen creatuer al
soe seze myne en sal als
hem. en al onbouen
al dinck myne. Dat
me den dat heuer sol
willen lijd. dan datme

van hem wold gesand
sijn mitder alre myster
dus sinned. Als die me
sthe dese die pater heuet
soe heft hi dat eerste ge
bot nader bloet naet
dunft. **E**n als dat niet
en is soe valt die mesthe
in dat sinned. **H**ier aff
sedyt **S**int **A**ugustinus
Hierstu wale dat vole
mesthe dit gebot be
ken. en dier om ewe
licke verdamt werde.
Ten eerste sijn hier in
verdamt al ongelou
ge mesthen. en al die
gone die werelclike
wezen dat se valsthe
artikelen holde die
die heilige kerke ver
biedt. Ten andere
male al die gone die
myt tonere en lase
buelde omgaen. ten
were dan dat sy dat
omtythoringe dede.
Ten derde male die
die ene tyt ver die
ander welcke haer
werck te done die oec

vrien wille aenghaer
 ten werre in sake die de
 licham off der nature
 aenghaen. **A**ls off een
 mensche die adere wold
 late se mocht he wael
 die ene tijt vae die an
 der verkieze. **T**en vier
 den male sijn al die go
 ne verdaemt die aene
 dromē geloue. want
 se vande bozen geest
 sijn en niet en come
 van gode. **G**elouet
 die mensche aen dromē
 als se van nature come
 en tot natuerhiden
 sake trecke dat en is
 gene sūde. **A**ls de me
 sche draemt dat he in
 snee off in coldē watter
 sijt se mach he wale
 geloue dat he te vole
 colder vudjticheit heft
 in hem. **E**n draemt he
 dat he in vuere is en in
 rope en can off vā stey
 den en vechte. se mach
 hi wale geloue dat he
 vole blaet in hem mach
 hebe want dit sijn al

natuerhiden sake en en
 gaen niet aende vrien
 wille. **T**en vyfte male
 sijn se al verdaemt die
 in desen gebad die ar
 tykele des geloue niet
 en kenne. en sijn en doch
 wale lere off wete mocht
 ten. **T**en seften male sijn
 se al verdaemt die de ge
 loue myt cingelheit wil
 len grond. en die artyke
 len des geloue myt he
 mēdicheit wille nagae
Ten senende male sijn se
 al verdaemt die got be
 cane mit opfat. als die go
 ne den die dat hēre yfere
 draegē weder hem seluen
 en die hem te vole wagen
Ten achten male sijn sijn
 al verdaemt die ar leste
 toeblucht seth aen enige
 heilige off aen enich crea
 tuer. **A**ls se dat sijn die crea
 tuer en als een emde ar
 re selidheit en aere hape
Want geen halige noch
 geen creatuer in deser wy
 se te ere is. **T**en negende
 male sijn alle mensche daer
 honerdige

daer in vāmt datse sīde
gieren ander mēsthe te
lyene en te leyde daer
om datse die mēsthe tot
quader lust treden
op datse meer begeert
wille sijn dan der gelyc
off datse verheuen
werde vā ander mē
schen. **A**er sucket die
mēsthe die vāgenam
de houerde mīt mē
vondt off in geestelic
ken wyse. als mīt ge
bede off mīt vasten
off der gelyc sē ist
noch swaerre dat sīde
Ten tiende male sijn
al die gone hier tver
dāmt die enich creatu
re mīt gelyc gade
off die god niet bouē
al dīck heft en heft
De v segge somige mē
sthe sē **f**o myne god
bouē alle dīck. mer
sij en wille dīck der dī
gen niet late en niet
auergeue die sē in der
re myne en menyge
dieper vīde dan got

en heln daer meer ghe
noedhe in dan in gade
Want se sijn mīt sēde
ogen blint. **O**myt wa
groter stande sille se
staen ten ionsten dage
want se die snod aza
ture vā got gemyt
hebn. **D**u salt wēn dat
se alsoe sordiche leue be
kende sijn te recht wa
der leue is. dat marth
in onse bene soldē ver
dorē en vergaen vā
anre en vān sorge
Op dat id dī cōrt ma
ke sē weet wat mēsthe
hem niet mīt enē vī
en gemade. en mīt
enē gause wille te ga
de en keert. alsoe dat
he god in sūe grōde
meynt en mīne wol
de vā al dīck. wort
he in desen niet gevōde
he en comt nūmer mē
te gade. **E**n gēne hi
al sijn guet om got in
sijne der dīne. en sūe
licham sē ouer alsoe dat
he bernde. heft he gēne
myne tē vordert hē niet

totten ewige leue secht
Sint pavvel. Nu mer-
 ke nu. quelliche se de
 die daer wet dat crea-
 ture in onse heren ruste
 en die stat gade bene-
 me. **God** en is niet
 allene om die werke
 mer oec om die gedach-
 te. **Wat** achtet god op
 dat cass en op dat stra-
 als die creature dat
 carne daer wt holde
 wat sal hem die wer-
 ste stalle vander niet
 als een ander die her-
 ne daer wt heft ende
 besitet. **Daer** om spre-
 ket **Sint thomas.** Wol-
 tu wet off du affnemes
 off toenemes inder my-
 ne gaeds. dat saltu pro-
 ne daer aen. **Alse** vole
 als dy wtgaet myne
 der creature. **alse** vole
 nemes du te in got
 licher myne. **Ende**
 vole als die tydelike
 dinge in dine gemae-
 de wasche **alse** vole
 nemes du aff inder
 myne gades. **Hier**

aff seit **Sint Augustin**
Alse vole als du got my-
 nes. **alse** vole te my suet
 stu dyn eygen profijt in
 alle dinge. **Nu merke**

Sint Augustin wor-
 de daer hem leert. dat
 me got sal aenbede mit
 ganse geloue. en myt
 vaste betrouwe en he-
 myne als ene enighe
 got. **Dat** in de drie wy-
 sen die tienderlepe me-
 schen vdermit werde
 als se die drie ley wyse
 niet en hald. **Die ion**

Du segt my **gr-**
Want ic **alse**
 vole mesche sie die niet
 allene myne tot gade
 en helm. mer oec te
 den creature. **Daer** dine
 wost ic greene waer dat
 gebot der goetlicher my-
 ne in de mesche volbracht
 wort dat he staende ma-
 ch bliue sonder werliche
 sunde. **Die meester**

Dat wil ic dy segge
 aen mach eene
 dinc waer dat ander loef

hebn in vierde ley wys
Tenersten male alsme
dat mit groter begre
ten en myt rechter hef
de lieff hener en mere
dan op denc dan op en
ander. **T**en anderen
male als datme hem
meer guede gan. **T**en
derden male datmen
stadedelic lieff heft als
een getrouwe kint sine
vader. hener heft dan
ene anden mesthe. we
wale dat hem een and
mesthe dieper in der
begeerte en in de sine
en in de gedachte le
get. **T**en vierde male
heftme een dinc var
dat ander heft. also.
soldme eens ontberen
me wold eer dat ene
behalde. en dat ander
ontbere. Als een mese
die natuerlike heft
heft. en meer heft
heft tot ene vrende
mesthe dan tot sine
vader. **E**n nochtant
solde he eere een vrese
en sterne late. so wold

he doch kiesen sine va
der te behalde en te lene
vande vrende mesthe
Hier by merct en weet
dat die mesthe niet ge
boudt totterersten
off totter derder wyse
got te minne. **H**er heis
geboud totter ander
en totter vierder wyse
got te minne. **B**oude alle
dinc. **D**aer om off de
mesthe enich creature
naer is on pinger
inder begerete leger
dan got. **D**ese twee
wyse en syn niet dat
sind. mer heis ge
boud dat in den edele
gade meer guede sal
gide. en eer he got
verliese wold he wold
eer die creature alre ma
le verliesen en ouerge
ne. **D**ie twee wyse by
dent bij dat sind. **E**n
die andere niet

My **D**ie ionger
genader t dact
antwoorde wale. doch
so is my noch een to si
ne. zattu my gesedyt

hened dat se vole me-
sche in sijnde valle van
des gebaeds wege. en
my dinct dat een me-
sche seer lichterlike in
dat sijnde vallet. mer-
it waende het maeste
een seer groet dinct sy
dat een dact sijnde wor-
de. Want se de mes-
che seide vander gena-
den gaeds. en bringe
on totter ewiger ver-
dmenisse **Die meester**

Wiltu my niet ge-
lonē. se les der
rychar buech. daer vin-
destu dat ic dy niet van
eigene sijnē geantwoert
en heb. mer het is die
leze der heiliger kerke
Wolte my omer straffe
dat ic se lichterlike ma-
ke dat sijnde te gesche
Se saltu meer **S**inte
Augustin straffe die
sedt. Het en is geene
se deijne zagehe se sijnde
hened die mesche lust
en genaecht daer in het
is ter stont dact sijnde ge-

wordē. **H**ier mede me-
me waer mit wa gro-
ter sorge die mesche al
sine werke sal den die
tegen die gebade gaeds
nochtant niet en sijn
Doch wil ic dy ene ge-
meine regel segge. mit
der du in alle gebaden
ridyt en merke salt
off se dact sijnde. **W**at sijn
du salt weē dat dact
sijnde niet se licht en ge-
schen als sine dinct sedt
Want eer een verch
dact sijnde wort se be-
hert deser ses punte een
daer te. **T**en verste wat
een dact sijnde sy off is.
Dat moet sine tegen die
gebade gaeds. en moet
wetende gesche mit
voerbe dachtē maede.
en myt aensiene der
gerichtheit gaeds en
dat werck tegen die ge-
redichheit. en myt ene
valle vander gerichtheit
op dat werck keere **T**en
andere male dat me dact
tegen gehom sijnheit
der heiliger kerke. en

en brūt dat he ge-
luſt heft den
wereldmale als
een dūet weder
sine cōfēnāe

tegen die gebade synre
prelaten. Ten derdē male
als een dūet tegen sine
gelofte. Dit is wāneer
die reder des mēschē en
dīnch straffer in hem
en die mēschē daer bo-
uē dat dūet. Ten vyf-
ten male dat mē den af-
keer dūet mit eenre
opfatter vsmānisse
der geerdichheit. Te
sesen male dat mē dūet
myt quader meninge
daer om en wāne niet
dat god den mēschē
sā lichte liche wil ver-
dōmē. Du en salt aer
niet wāne dat lichte
he een dat geliese sūndē
een dāt sūndē. Want
daer hārt vole opfatter
quader meningen tē.
Daer om als die mēschē
syn werck myt ampt
dūet. he cā selden om
mer in dāt sūndē valle

I heb die ionger-
dy wael verstandē. en
wist geerne vāert hū
die weerdige edel mod-

gaeds en die ander tot
uerrāzen vrmē gaeds
dit gebot hieldē. Ende
waermet ~~maet~~ naden al
re volcomēstē hebmen
halde sal. op dat ic daer
by bekeine wā veer ic
den wech der volcomēstē
en der volcomēre vrmē
gaeds noch bin.

Die meester-
salt wēen dat die
edel maget en die war-
dige moder gaeds mit
groter vhadheit sonder
onderlaet sach aen die
gebade gaeds. wā se die
mit weerdichheit ende
myt actmādichheit
naden alre hochsten
mochte halde. Daer-
om sā weet dat sēnē
got in driuerlepe myt
aenbedē. Ten eerste
mit wāre geloue en
myt lēnē te volgen
Want se had aer belie-
nisse in sā dieper ac-
mādichheit gesat. dat

se niet meer en begr-
 de vander verborghen
 heit gaeds te weten.
 In der geapenbaert
 waer. **T**en anderē
 male se docht der dat
 sy des selue omvee-
 r dich was te wete dat
 der geapenbaert wt
Ten derden male was
 se se snel en seere
 berent. te alle ber-
 teliche gesetten richt
 off se die doudē nre
 en had grofent. en
 beual al der natuerlic
 he wijsse also seer de
 licht des geloue en
 sat al der crachten in
 dat licht des geloue
 in se dieper dermaedic
 heit dat van noede dat
 licht des geloue oer
 noch meer inlichte in
 dat ongeschapē licht.
Aldus merckstu wale
 wa se se mit hare
 geloue onē enighe
 god aenbede. **E**ne

aenbede hem mit ware
 taerlaet. **W**ant si en
 had nre mistrouwen
 aender guedertierenht
 gaeds. **E**n alle des sy he
 bat betrouvede se he in
 allen dingē dat he dat alre
 best mit haer dede. **S**ie
 beual sinre guedertiere
 heit al har gebet. dat he
 dat sacht na sine alre
 lieffste wille. en gaff
 oren wille der taer
 maediger gelatenheit
Aldus bede sy ore eni-
 gen god aen mit gan-
 sen taerlaet. **W**at
 sy allene om der dage
 liefe bract den hemelsthe
 vader bat. **I**n hem waer
 se der sorte. se beual he
 al der ~~forchte~~ den en late
 mit ganse betrouve. **S**e
 beden hem der aen mit
 rechter myne. **W**ant
 du salt wete. dat se bu-
 ren got nre gzen creature
 en mynde. **H**er en vele
 der gene verbelminghe

die
in aer herte ~~die~~ har my
ne vernijdelde tot gade
Sy had ene ongedilde
myne mit gade en had
lufft in gade alle dingē
myt zinger ongestapē
in myne. **Se** keerde har
ar myt alre crachtē
in horen in wendighen
groot daer dat gothic
ke beelt in vloeghe
ledyt. **In**de inwendighe
tempel sich daer wende
se en keerde alre crach
ten daer in en beden
daer aen ore enigen
got inde greeft en inder
waerheit. **Se** becomde
dat sy on niet vollaue
en comde na symre wer
dichet. **Daer** om begre
den se dat he em selue
in haer laefde. en daer
om en was haer herte me
van gade gekeert. **her**
groot en inwendichet
was se got formich.
Die aer in aer herte ge
sien had. he had daer
in got gestouwet in
al symre daerheit. en

gesiene als ene wtge
vlate sone. **En** de he
lige geest in wselidre
lypse. **Sich** weer eene
mēsche van aenbegyn
der werlt in alle lyde
en pine geweest. ende
weer hem dat gegewe
dat he allene een ogen
blide in dat gothidre
mynetlidre herte onse
liener vrouwe had ge
sien. **se** weer he alle
sijn lyde en pine wale
gelant. had hi ar tot
ten wete datge te ge
leden alle arbeit ende
lyde. **Want** hi hadde
daer daerliche gestou
wet god in alle symre
daerheit groeyende en
bloyende in alle smey
adel. Die my en se me
nigen mēsche verborge
is. **Al**dy mer esten wale
wa sy aenbede ore enige
got. **Alle** volcomē mē
schen halde hem in die
wyse van onse vrouwe
Want sy keere hem mit
al haer crachtē in oren

inwendige gemaed.
 en heben alle natuer-
 like dingē den rug-
 te gekeert. en heb-
 ben hem gesand van
 allen beelde. **E**n inder
 blachheit haer gema-
 des beden sy ene got
 aen. **W**ant **xps** alle-
 ne haer toeverlaet is
 en is ene myt hē ge-
 worden. **D**aer om bedē
 sy oec waerhe ene got
 aen in dē geest en inder
 waerheit. dat is in ho-
 re inwendige tempel
 daer se in se got for-
 midt sine en se sere
 dars ene mitte got-
 liche licht. dat se mor-
 den syn van genade dat
 god is van nature.
Sich daer om want
 got selue dat geber
 dat aen. en doch niet
 aen aen. **E**n oec geber
 is hogher dan anderhude
 geber. **A**l se vole alse
 got hogher is bone die
 creaturē. **D**it syn die
 geware aenbeders

daer **xps** van sprach
 dat die vader die socht
 die hem aenbedē in dē
 geest en inder waerheit
Ich wil dy ene gelijche-
 nisse setgē. **w**ā se got
 aenbedē. **E**n leere
 sedt dat inder alder-
 ewe ene geware was
Wāneer die onerspe prijs-
 ter woldē dē almechtige
 god aenbeden vār **d**at
 dat volc. se ginch hi
 allene in die heilicheit
 der heilige. en drach
 mit hem blot dat van
 ene rāden onbeulesten
 lielske was en een ber-
 nende ruer. **E**n als he
 daer in quā se bestat
 hi al die guldene vate mit
 tē blāde. **E**n dāmaer
 ten hi ene vsmeninge
 vande alre edelste andē
 en ontfingde dat dan en
 daer. aff nāet een suet
 roke als een nenel. **I**nde
 nenel quā god dan en sprac
 hem tē. **S**e viel die prijs-
 ter neder en bedē sinen
 god myt angst en myt

vermaddichheit. **I**n mer-
ke die priester en is an-
ders niet dan een inwe-
dich mēsthe die hem vā
alre mēichuoldichheit
sajdr. en allene ingaet
in den inwendige tempel
sijns hertē. en myt hē
neemt dat bloet des ly-
dens en des weerdige
verdienstes ons hēre
ihū xpi en al sine crach-
ten daer mede bestiet
Die versmēninghe
der conde en sijn an-
ders niet. **daer** vaer
geoesende dorchē mit-
ten wort ene ontfe-
ninge gebare in dē brū-
de der myne. en wort
een menel en een dūst-
ternisse. **E**n inder dūst-
ternisse vergaen alre
crachte der werke en al
ore oefeninge natuer-
licher vstandnisse
Inder dūsternisse
comt dan got en tēnt
hem dan. so velt die
mēsthe op sijn eygene

cleynheit en onwerdich-
en bedt dan sine enige
god aen. **S**ich dat is
dat gebet der volcomē-
re mēsthe. die beden-
aldag in deser wysen
den hoge got allene
aen. en oer herten
sijn ledich alre afgaet
en alre natuerlicher
dinge. **Die sonder**

My is die wyse
seer veere dat
bekēne ic nu wale.
daer om en dāre dy
niet om die wyse bra-
gen. segge my vaert
vande andere gebade
waer daer te verbon-
den bin te haldē.

Die **meester**
solt wete dat
te den andere male
die almechtige god spr
Du en salt den name
gaed niet ydelic in
dūstmont nemen
Als Sate Augustinus
sedyt. **D**aer in sijn dy
al dūmtte ede en alle
mēnede verbaden

Hier by saltu merke
 datme verbonde is in
 drierleye wyse dit ge
 bot te halde. Die ierste
 wyse is datme sonder
 sake niet en sweert. Die
 ander is datme gene
 ed noch gelofte en bre
 ke. Die derde is datme
 den goetlike name niet
 en vloke. En op dattu
 die ierste wyse te bet
 verstaeste. se saltu we
 ten dat tot ene goetlic
 ken ed drie dinge ho
 re. Dat ierste is waar
 heit des eeds. Dat
 ander is datme sweert
 mit bedachten maede
 dat derde is datme
 sweert temelike en
 rechte dinge. Dit seit
Enre sheronim. En
 daer by verstaestu nu
 le datme gene quade
 dinge en mach sweert
 te done en te halde noch
 geen gnet dinct en ma
 ch versuert. Wy lese
 et inde buede des redj
 tes. dat georlofft is te
 sweert in vierelen sake

Die ierste is viande die
 sich verswone die moge
~~frede~~ malanderz sweert
 die ander is vrede te ves
 ten onder vrinde. Die der
 de is waerheit te beser
 me. en te getinge inden
 rechten. En inder vier
 der alsme suyt dat ene
 onschuldige mensche ge
 tynchemisse in synre on
 scholt geluedt. se mach
 me mit sweert hem te
 hulpe come. Daer om
 dae onse hez ihesu xps
 sprach. Du salt by niet
 sweert. dat en meynden
 by niet al sweert te ver
 bide. mer datme niet
 en sal sweert sonder nat
 Du salt et weten vander
 ander wyse. dat een eet
 den men duet gerecht
 aen hem selmesij en de
 mensche bindt moge. daer
 hore drie dinge te. Dat
 ierste is dat die eet niet
 van bedwongenheit noch
 van groter nat en ghe
 sae. Dat ander dat die
 eet gesae mit bedachten

maex. **D**at d'x is dat
die eer gae op een guet
werck. en op geen qua
et werck. **W**ant alle
quade ed' isse verbon
den te breke. **H**et gae
oec al quade ed' aff
v. in vier dingē. **D**at
ierste is offine versta
mit verwerd laued
en die verwerd dan
niet en gestuut.
Als aldus. als een ster
sedyt. **I**c gelanc my
totte heilige strid. ist
dat ic byne acht da
gen gesont werde.
woert he dan med
acht dagen niet ge
sont soe en bint die
geloofte niet. **T**en an
dere male en bint die
geloofte niet als dat
in ene heer dacht
verwandelt woert in
den die des macht he
net te verwandelen
Ten d'x male en bin
der die geloofte niet
Wanneer dattet om

mogelich were te com
tine gelanc hede
Ten vierden male en
bint die geloofte niet
waner se gestuut
vande mēsthen die
om selues niet en
sijn. **A**ls een knecht
die en is sijn selst
niet. **W**ant he is
sijn heer. **D**aer om
en mach he niet lanc
noch den heilige noch
den mēsthe dat hem
hinder mochte aen
den dienste sijn he
sonder sine wille.
Ten mach oec geen
edite wijsf geen ducht
gelanc sonder oec mē
wille. **N**och geen hant
noch geen dienst had
dat hem aen oec dienst
hinder mach. **W**ant
al dese vurstene pite
en die desen gelijck si
en sijn oec selues niet
geweldich. noch si en
hebn oec eigene wille
niet. **A**l den mach geen

echte man luyfheit
laue sonder synre vrou
wen wil. noch geme la
ge beduurt den heili
ge laue dan totte hei
ligen grane. daer ma
ch he sich wale gelauē
sonder der vrouwe
wille. **D**u salt er vād
dier wijsē werē datmē
niet en sal den gothic
ken name verulackē
noch mitte gothickē
name vluckē. **W**a
neer dat die vloke
niet van wreake noch
van quaetheit. mer
van gerechtichheit
comt. dat en is gene
sunde en dat mach mē
gade wael bestaen. **E**n
in der wijsen lesen wij
dat got selue en sine
heilige geolueet hebn
Als wij lesen in der rijk
ter brede. **E**n in deser
wijsē en ist niet ver
baten in desen gebade
En desen vursene
merkes du wale in

welker wijsē mē got mē
ydelich naemē en sal.
Want dat heit ydel alst
geen naet en duet. ende
niet om vrede noch om
waerheit wille te bester
mē en gesthyt. **W**ant
in der wijsen en ist niet
verbade god te naemē
en bij hem te swerē. **E**n
merstu wael dat vole
mēsche in dat sūde
vallen van des gebads
wege. **T**en eerste ma
le al die gone die van
quader geuante swerē
sonder anet en sonder
sake. en god en dē name
gaede ydelich naemē
Ten ander male alle die
gone die werentliche
werē dat sy om waerheit
swerē in sympe off in
eernste. se ist dat sūde
als die leerres in dē rijk
buckē spreke. **T**en der
den male al die gone
die by dē hēde ~~en sūder~~
~~linge~~. en sūder linge
die by dē dūrbare bloet
ons herē **I**hu xpi en by

sinē heden en by sinē ster-
nē sweert. den se dat
mit opsat off wā qua-
der gewente se ist dat
sinde. sy swere warre
off onwaer. **Ten vier-**
den male al die gōne
die een dinc sweert
varwaer. bedachtelich
daer he doch aen thuy-
nelt. **Ten vyfte male**
als een mēsche sweert
onbedachtelich en sine
herte hem doch tughet
mider reden dattet niet
waer en is. dat is ac-
tetsinde. **Ten seften**
male als een mēsche
sweert werentlike
off gelijet dat daer
quaet is. off die quaet-
heit lanet dat is ac-
tetsinde. **Ten seued-**
male als een mēsche
sinē eet off sinē gelof-
te die he xpm ihm onse
hert gezaen heuet bre-
ket sonder sake. **Ten**
achten male als sinē
god off die heilige vlu-
ket. **Ten negende ma-**
le wāneer mē dat
waert gaeds versmaet

mit ontveerdichheit
en dat bespottet mit
vsmamisse. en dat waer
gaeds mit vsmamisse
en quaetheit hindert
Van den sedyt Sinte
Augustijn als dat re-
cht buet mider glose
sedyt dat se niet mē-
sinde en den dat off
se dat heilige sacramēt
onder die vmet en mit
ten vmet vermed. **De**
salmet merke datter
also wael detsinde
is dat waert gaeds
te versmanē als die
dat heilige sacramēt
onder sijn vmet tride
mer wael dat se be-
de detsinde sijn. **Doch**
val swaerre is die ene
dan die ander. **Ten tie-**
den male valle alle die
gōne in detsinde in de-
sen gebade die die wa-
ren gaeds. als dāre
gen den wind en de-
cold off der gelijche
bedachteliche vluete
off die dat den mit

wille wt quader gewen-
ten. **E**n dat selue is ac
als een mēsche ander
mēsche vloed wt wa-
ke en wt nide mitte
gotliche name. **W**e
wale dattet hem leet
weez dattet waer wor-
de doch se ist dat si
de alst bedachtelike
wt quader gewen-
tomt off gestint.

Nu die ionger
segt nu vart
wa ist mitte gemeen-
ne eden in de mē got
se lychtelike namt
En vande ede die in
toerne gesae. en ac
in sympe. **E**n vande
eden alsme vetsuat
byde creatur seceert

Als die meester
die mēsche in
eenre lichtuer dicheit
sedyt. by gade ic wil
dit off dat den. dat
is allene one zagelic
se smde. en sulke ede
die de gelijck sijne.

Als se sprict Ridjardus
Oec ontfuert Sinderle
den mēsche onversien
een eyt in toerne off in
vdelheit. en sweert ac
byde heilige lyde ons heren
ihū xpi. en he doch des
met en duet van gewen-
ten noch streds dat is ac
een zagelike smde. **a**ls se
sprict willhelm in glosa
Swceert ac een mēsche
byde creatur als op mij
lyff off op een ander dit
en der gelijck. en en meyt
daer mede geen eer te
done. **d**aer he by sweert
se en ist geen dat smde
her meyt he die creatur
vetsuat daer mede te eer
en an gotliche eer te grue
se isset daersmde. **E**nde
als se sweert die heidene.
en daer om verbat onse
here ihū xpi sine ionge-
re. sy en soldē mit alle
niet sweert. noch byde
hemel noch byder eerde
noch byder stat. noch by
den haeftē dan der wor-
de soldē sijn. ja. ja. **K**een

|| de creatur

men. Dit seyt sater thomas

My **Die ionger**
ontfermt der
mesthen. dat se se we
nich die punte die ge
baeds weten. en hem se
menichuoldehdz in de
sen gebad ontgaene

Ic **Die meester**
seg dy zachtet

duet haer eygen blintheit
want se helu se we
nich lichtes van binne
dat se niet waer enne
me noch en bekende wa
suaer een zetsinde is
Want bekende sy die
suaerheit der sinder
sy en mocht niet in
ore herte gdraghe
dat se hem selne se se
verderffet mit hore
eygene sinder

Ic be **Die ionger**
geer zattu mi
segge wils wa gret
die scolt is diene var
ene zetsinde betalen
sal. **Die meester**

Die is gret en su
re dat daer ome
die mesthe niet sinder

dan en sold **Die ionger**

Des en verstaede
noch niet wale
Segge mi wat sold die
mensche neme nareghen
bestheidenheit dat hege
de niet onder danich sy
en wold **Die meester**

Daer te en came
geen tothyde guet
gewege. want alle guet
dat tythede is dat wer
een deyn solt daer omc
mi tegen got sold sette
die mi en al guet dese
werlt mocht in enen
ogenblyde inde affgiet
der helle versindie
Stondestu nu varga
des aengesichte. en god
sprike te dy. se mi
en siet niet dme. wat
nemes du daer aen dat
tu tegen den wille gade
omsette **Die ionger**

Alle die werlt en
neme ic niet daer
aen en sold ic oer daer
om verderne

Segge **Die meester**
mi hene ionger
maeste alle engelen
verderne en te niet

gaen. woldes du niet
tegen den wille gaeds
een ogenblyck ~~den tijt~~
daen offstu on daer me
de helpe mochtet. **Die**

Den. **Je jonger.**
wold eer alleen
gelen en alle creaturē
mide ander late ver-
derne en te niet gae
mochtet anders niet
sijn. **Ver** dat ic my tige
den wille gaeds wold he-
re van hem. **Weer** ick
anders ver. sine oge

Die meester.
henes wijslied
en wale geantwoort.
Want waer dusent
en noch dusent werlt
die soldes du alre same
eer late verderne ewe-
lick. eer du de mynste
ogenblyck woldes in
dat sijnde sine off end
dinde dan weder got
wetenlijck. **Se**u mer-
ke hier bij wie daer
beterringe en peniten-
cie doen wil ver. ene
dat sijnde. die moet

gene also vole als he
niet neme en wold
dat he die sijnde dede
En daer te moet he
verstaet mere dan en
genē var. die sijnheit
die hij begange heft
mide sijnde. **Want** te
is niet genoech se wie
daer roet dat he dat
guet weder gene. **hie**
sal oec billike den harmat
betere. **Hier** om woldes
tu gade een sijnde betere
en betalen. se maestu he
verstaet weder gene dat
beter is dan al dat onder-
gade is. **Want** off eoch
dusent werlt onder-
gade were die al in vol-
comēheit stonde want
om alder werlt wil en sol-
destu den mynste ogenblyck
niet gedaen hebn tegen
got. **Die jonger.**

We daer dan en
al die gone die
on se dind ver sinnet
hebn in se menichvol-
digen gebreke. **Daer**
om ist ons naet dat ons

god genadich en barm-
hertich sy en ons van
synre genade die sinnede
vergeue. **Die meester**

Dv salt weten dat
get gene sinnede
en laet ongezvrake
Want het is onrecht
stolt niet te betale.

Want god en wil niet
dat onrecht is. daer-
om en laet he die si-
de niet ongezvrake

De **Die wijger**
en weet ic gene
wege. Want bedde
en vasten en al dat ich
daer dat is alre deyne
te gen die stolt die
ic solde betalen

Dv **Die meester**
henes waer ge-
sacht want du en be-
tales niet myt dine
vasten noch myt dine
gebeden noch myt alde
dattu doen en late mo-
ges geen stolt de ewi-
gen gade. Want wa-
erstu niet in sinnede ge-
valle du wezes hem
nochtant schuldich te

diene myt al dymre
tracht. daer om en
betaelstu die sinnede
niet mede. Hier om
woltu betale en quyt
ten dine stolt seer laer-
dyer dat den stat de
ouerwoerdige persone
Ihu xpi. en ouer dine
dat edel en geneme is
diene. En offer dy
mitte edele genemen
verdiens den hemel-
schen vader. se quytstu
en betaelse hem volcom-
lich. Want die weerdige
persone edele ende
beere is dan al die be-
ringe die me vae die
sinnede doen mach. Sij
dit is daer mede du en
alle mesthe betale en
quytten moege al der
stolt. Dit is die rijke
stat dit is dat costel
deynat mitte du de
vader alle stolt betale
se. en mede die vader
alles taerne tegen den
mesthe vergyt. Aldus

en heben wij ander s niet
mytten wy betalen en
vergelde moege. wat
alle guet wort god
in ons en sint sijn ey-
gen off wy hem doch
niet schuldich en wez

En want wy sij eyge
sijn daer om en mo-
gen wij hem myt on-
sen walcade niet be-
tale. Hier om sullen
wij dat myliche got-
liche grondelose wez
anrope dat hy hem
selue myt hem sel-
ue betale. Want
wy se arm en blat
sijn. **Die ionger**

Wemad die
my se grat
sijn. doe mach dat
ontferme se oma-
tidh sijn. Want die
arm knedyt niet en
henet daer he mede
betale mach. Ende
die vader gesprake
heft. **N**eme myne
sone en laesse dy. **E**n

die sone gesprake heft
neme my en laze dy
Wat mochte dermaedi-
ger sijn. off wat mocht
te mylicher sijn. dan
dat hem des hofe ga-
des sone selue ons sy-
ne arme diene ge-
gene heft dat wy ons
laesen. en al onse stolt
betale myt hem.

Die meester
henet recht.
Want hy henet onse
salicheit also seer aen-
gesien en gesocht also
off alle sijn salicheit
daer aen hed gelagen
en henet hem selue
en alre dinge vergew
om onsen wille van gro-
ter myne die hy tot
ons hadde. Want hy
henet ons alle in dat
diepste sijn herte gedru-
gen. en henet ons in
sijn herte de vader we-
der opgedragen

Die ionger
wist ic noch geer

ne in desen gebade. of
een mensche meer sündi
get tegen dit gebot
off tegen dat ierste ge
bot. *Die meester*

Die behermed
meyster. vā
scotte sprickt. datter
die meeste sünd is dat
een mensche begeert dat
he niet en were off me
gebaen en were geweest
En daer by mogestu
merke datter swaer
re is tegen dat ierste
gebot te. *Die* dan te
gen dat ander. *Die*

Die *jonger*
bid ic dy dattu
my vaert seggen wilste
waer die weerdighe mo
der gaeds. en dat die
luene vriende ons he
hebn dit gebot gehal

Den *die meist*
Du salt weten dat
wij niet en lese mē
scryft dat onse vrond
ye gesprake heft dan
tot sene male. En dat
en beduist anders niet

dan dat se wenich waer
de had. waer wal dat se
nochtant ducker ge
sprake heft dan tot
sene male. mer du salt
weten dat sy nīc een
wont en sprach sy en
ginc ierst in aer selue
en bedacht drie dingē
Dat ierste was off et
niet was te spreken.
Dat ander was off
hem yemat daer aen
angerē mochte. Dat
derde was off die er
gaeds daer aff gelauer
waert. En als sy dā
desse drie pā vānt dā
se sprach sy etmaet
lick. Du salt weten dat
al aer waer de drie wijsē
hadden in aer. Die ierste
was dat sy sachtmade
ghe waer de sprach en
nīc tarmich en waert
Dat ander was dat
sy mynetlick gelact
mede waer de had. Dat
derde was ene besue
den wijsē der waer de
niet saen nīc meen

Want een onorberht
 wort en sprach sy me
Hier om als **S**ante
Ambrosius secht se
 en stont sy nergent
 inder strate spreke
 mitte lude. mer sy
 vlo alle sprake ende
 menichmoldidheit.
En als sy toe de tempel
 ginc se ginc sy mit
 neder gesluge ogen
 en haer aensicht be
 deet. dat haer nye
 ma te recht onder
 aer ogen en gesach
En die aer ginc te
 den neech sy atma
 delich en sprach.
Got sy gelauet. en
 die hemelsche vrede
 sy mit. **E**n daer
 med ginc sy vaert
 hene. **H**ier om secht
Sante Iheronimus haer
 en sach nye geene
 mesthe tarmich.
haer en haer de arde
 nyemesthe vlieke
 off sulde. **A**lle haer

wordt want se vol ga
 tie zatme in aere tonge
 god bekene mochte. **H**ier
 by salu merke dat sy
 nye duntte wort en spr
 noch nye en swaer noch
 tarmich en wart. **S**y
 en gelouede dat ni niet
 sy en hield aer geloffte
 se vast dat sy lieuer
 haer leue hadde vloere
 eer sy die myste geloffte
 had gebrake. **E**n wa
 wale dat menich ver
 driet op haer vlie. noch
 tant lamed sy god in alle
 dinge. en glorificande
 den gothelike name mit
 danberheit in alle die
 dat haer opriele. **D**ie
 salu wete van haer dat
 sy in hore gebed god nye
 en genamed. sy en had
 drie dinge by haer.
Dat ierst was kint
 liche ampt. **E**lt ander
 was diepe atmedichst
 want sy aer altyt on
 veerdich hield den on
 genamed got te nome

Dat derde was wtble-
tend eerweerdicheit
mit desen drie om-
ge sancte sy redyt ne-
der in der selue vae-
die weerdige vmete
ons herre gaede alse
sy sine name solden
name in hoire gebe-
de. **E**n mit ghesen-
kenlicheit anet en
mit dieper oetmoe-
dicheit sprack sy in
wendich en wtluen-
dich den name onses
herre gaede. **A**ldus
den dat al die wtuer-
cand vriende gades.
die den name des he-
ren in se groter weerdich-
heiden dat sy on niet
allene in ydelheit niet
en nome. mer dat in
noetsake. **E**n in oren
gebede mit dieper oet-
moedicheit en eerwer-
dicheit nome. **E**nde
het sijn sonige onder-
hem die got alse gro-
et bekene. en on sel-
ue alse cleynen adhe

in onz herre dat sy de
name gaede cume
dore name. **W**ant
die weerdich alse me
sy alse aen siet se
is sy kane al gesprake
loff. **E**n hier om se
sprack een meester aldus
Die meeste sprack alle
steensse van gade die
van kenisse inwen-
dicheit vande vande
can stange. **I**ch hebbe
dat gelese dat een meis-
ter hardt ene ander
got name en lant
mit seldhe ward.
Dat sprack hy tot he-
renich du lasters got
En sy sprack bede
dat is een wonderlic
dinde dat die onsprake
kelicheit gade got
alse grater is dat he-
renich yemat aeneme
wilde dat me he mit
seldhe ward name
en lant solden. die se
hoge bone alle war-
den en wijsse onsprake
lich is. **E**n se hoge

banē alle vstamtenisse
der mēsthe. **N**u sich
liue ionger. dit beke
nē dese mēsthe ende
ontfallē alle wondē
en en dōrre got niet
in hore gebede nāme
dan myt grote anet.

E had **die ionger**
gemeynt dat ic dat
ewighe wart waele
konde en mochte in
myne gebede genome

E lauet wa dūche
du got **die meester**
nāmes als du dat
dūche myt anet en
myt ewichē dicheit
en weerdicheit. **D**och
set ic dy dat. dat ge
sprake wort als du
hem nāmes niet
anders en is dan ene
scale des ewigē wartē
Hier du salt wetē dat
dat ewigē wart niet
gesproken en wōrt
noch nimmer en wort
want dat gesprake
wort heft een vāer

en een na. **D**es en he
net dat ewigē wort
niet. **I**hesus is dat
gesprake wort. **E**stij
is een ewich ongesprake
wort. **E**n alsoe als mē
niet met die kerne wter
scale alsoe sal mē dat
ewigē wart nēme wō
gesprokenē wōndē.

Want dat ewigē wort
en is niet die stāme
des wōndē. mer het
is den syne des wōndē
Die stāme des wōndē
is balde geden. mer
die syne des wōndē
maet ewelich blyne
Dese volcomē mēsthe
halde dese wijsē toe spre
ke als ic dy vander
weerdiger moeder en
māget **maria** heb ge
spraken alle geloffte
en in alle vluiche beade
den creature en aer dē
werke gaeds. **W**ant
al dat hem geschiet
dat nēme sy als ene

sunderlinge gane van
gade en ontfangent
zandberck mit waer-
re ghelhemadichheit.
Daer om se wort die
name gade in hem
geweerdiget en ver-
hoget alle tijt en son-
der onderlaet. **W**a-
meer sy den name gade
name inwendich more
gronde en wtwendich
myt alre eerweerdich.
Als **S**int pauvels die
den name hesus in sine
epistele tuel vyfthon-
dert werff heuet ge-
naemt. **E**n opweerd
daerme hem sy ho-
uet affstaech daer de
set drie spronge en
sprack hesus xps tot
elcke spronge. en daer-
worde drie borne.
Als wy aer lesen dat
die heilige oetmoedi-
ge heilige firmasta
die briefke moe wege
op nam en ontfendy-
ten dat die edel name

ihc daer in gestenen
stond dat daer me-
mit op en tued. **A**ls
se drach aer in groter
weerdichheit die heili-
ge ignacia den name
gade dat me de name
ijn xps mit gulde bues-
stame vant na syme
dat in sine herte ge-
sacue. **H**ier bij mer-
stu wale in wa gamm he-
lyssen die vriende
gade dit gebot heben
gehalde. **E**n die var-
genomde vriende
myt sa groter eer-
weerdichheit alle tijt
heben geert. **D**it wol-
de god aer heben ut alle
mesthe. **H**ier om de
die selige moyses her-
te vore got vragede
wa hi en onder de
vold nieme solda. **E**n
en voldde hem got niet
anderse name laten
Dan dat hi sprack tot
moyses. **I**c bin die
ic bin. **S**prake die dat

is heft mi tot v ghe
sint. **H**ier mede wol
te hi sine blaet affge
staen onghenamen
nane te kene geue
en alle mēsthe verna
me. dat sy on niet
lichtelick en soldē na
men **Die ionger-**

Hey mi wert vā
den derden geba
te als du my vande
ander gesacht heues
dat derde gebor must

Dv sult wean
dat god te dē
derden male
gebaert en sprach. **Ge**
zondt zattu dē sabbat
dat is den heilige dach
heiliges. Wy lesen
inder scrifft dat got
mede begīne der werlt
alle dinge scap in ses
dagen. en rustē mede
sēden dage. en hei
liche den dach vā
alle ander dage op dat
alle mēsthe heilighet
en salicheit in dien
dage socht en oet won
den. **En** wat die mē

sthe inder weke ver
sinnēt hed dat hy dat
mede dage weder ver
scoenden. **Daer** omē
eygend hem got sel
ue desen dach. dat hy
allene in synre ere en
tot synē lane ghe
liet word. **En** wat
die ewige god inder
myer ere sē wole won
ders gewracht heuet
inden sōnendaghe.
en ont optē dach geba
ren woldē word. en
oet opuer staen vander
dāt. en die alde vaders
verlastē. en sine ionge
ren sūde den heilige
geest. **Daer** om sē he
uet die heilige kerke
den sabbat optē sōnen
dach gelacht en dat
die mēsthe dā rusten
en al dat hem aende
diensse gaede hunder
mach en wede werpe
vā hem. en haldē hē
in dat graff sime herte
Als xpe optē sabbat rus